

Список використаної літератури

1. *Загайко П.К.* З думою про Україну / П. К. Загайко // Загайко Петро Кузьмич. Педагог. Літературознавець. Громадський діяч. Біобібліографічний покажчик : [упор. Г.І. Радько, Г. М. Білик; заг. ред. О. В. Кулик]. – Полтава : АСМІ, 2003. – С. 4-9.
2. *Загайко Петро Кузьмич* (Біографічна довідка) // Загайко Петро Кузьмич. Педагог. Літературознавець. Громадський діяч. Біобібліографічний покажчик : [упор. Г.І. Радько, Г.М. Білик ; заг. ред. О. В. Кулик]. – Полтава : АСМІ, 2003. – С. 2-3.
3. *Загайко П.К.* Емоційно-образна виразність читання / П.К. Загайко // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 8. – С. 40-47.

Владислав Одокієнко

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА В.Й. ЛЕВИЦЬКОГО У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Хто поборе математичну символіку і вдуматся
в глибокі царини математичного світу, той відкриє
в ній такий ідеальний світ і таку величаву поезію,
і стільки естетики і краси, як в ніякій іншій науці.
В.Й. Левицький

Розгляд обраної теми зумовлений прагненням пізнати прогресивний вітчизняний досвід провідних наукових ідей для успішного реформування системи освіти в сучасних умовах шляхом дослідження творчої спадщини українського вченого-педагога В.Й. Левицького.

В.Й. Левицький – видатний педагог, який понад 51 рік був дійсним членом Наукового товариства імені Т.Г. Шевченка. Ним розроблені перші словники української наукової термінології. В.Й. Левицький – автор оригінальних і одних з найдосконаліших на той час підручників і науково методичних посібників.

Аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що спадщина великого педагога В. Й. Левицького привертає до себе велику увагу науковців. Вивчення творчої біографії педагога посіло значне місце в науковому доробку дослідників Г. Сулими, О. Бобика, М. Притули, Б. Пташника. Вагоме значення мають дослідження науково-педагогічної спадщини В. Й. Левицького, проведені

Г. Сулимою, Б. Пташником, М. Притулою. Вважаємо за доцільне зазначити, що відсутні цілісні етапи життєвого і наукового доробку В.Й. Левицького, що й зумовило вибір обраної теми.

Отже, метою нашої публікації є висвітлення науково-педагогічної спадщини В. Й. Левицького на сучасному етапі розвитку освіти.

Володимир Йосипович Левицький народився 31 грудня 1872 року в м. Тернополі в родині правника [3]. Відомо, коли педагогу минуло п'ять років померла мати. Тоді родина переїздить із Тернополя до Золочева. У п'ять з половиною років В.Й. Левицький іде до першого класу чотирирічної народної школи. Влітку 1889 року переїхавши до Львова, В.Й. Левицький навчається у восьмому класі польської гімназії ім. Франца-Йосифа, яку закінчує з відзнакою. Вже як наставник української фізико-математичної термінології зазначає [7]: «До української ані до німецької не міг вписатися з причини незнання термінології» Рівень викладання тут був не до порівняння нижчим, як у Тернополі. Лекції математики і фізики були за словами В.Й. Левицького «страшенною моральною мукою». Це був складний час для юнака, та, як важко йому не було, – свої іспити зрілості здав з відзнакою, 30 червня 1890 року.

Все змінилося для нього пізніше, коли доля йому подарувала знайомство з видатним українським математиком Юзефом Пузиною, професором Львівського

університету. Цей викладач посвятив українському студентству все своє життя. За роки навчання В. Й. Левицького в університеті з 1890 по 1894 рік викладач зумів привити студенту не тільки любов до математики, – але і до історії рідної землі, і став другом на все життя [7]. Про ті часи він пише: «Усі віраджували мене записуватися на філософський факультет, а особливо на математику (бо тоді для кандидатів були дуже сумні гороскопи дістати учительську посаду), – однак ще в гімназії стало моєю мрією посвятитися математичним студіям, і цю мрію перевів я в дію з повною свідомістю».

Варто зауважити, що навчаючись на четвертому курсі В.Й. Левицький написав свою першу самостійну оригінальну наукову працю "Про симетричні вираження функцій по модулю mod-m", де розвинув наукові результати свого наукового керівника [5]. Цю працю в 1893 р. молодий автор відніс до Наукового товариства імені Тараса Шевченка. Згадуючи про цю подію 3 квітня 1927 р. під час святкування 30-річчя виходу в світ першого «Збірника праць МПЛС», В. Й. Левицький, зазначав [1]: «Коли я 34 роки тому назад, як молодий студент, приніс мою першу роботу з вищої математики, першу взагалі писану в українській мові, до тодішньої редакції "Записок", то редакція довго не знала, що з нею робити; а коли вкінці по році роботу надруковано, то редакція, бажаючи перед чужими закрити факт, що у нас у сій царині наук був дотепер застій, счеркнув вступ, в якому я зазначив, що це перша робота на українській мові, і висказав надію, що наша мова до математичних студій вповні надається. Вслід за першою роботою пішли інші...».

Зазначимо, що на початку 1900 р. В. Й. Левицький склав з відзнакою докторські іспити з математики та філософії, а в 1901 р. він захищає докторську дисертацію [4].

Відомо, що в 1903-1914 роках наукова діяльність В. Й. Левицького була акцентована на популяризацію наукових знань. Друкує багато своїх статей у журналах «Учитель», «Наша школа», «Економіст», перекладає ряд наукових праць з німецької [6].

Важливо наголосити що В. Й. Левицькому належать понад 100 наукових і науково методичних праць [2]. Ми групуємо їх на такі розділи:

1. Наукові дослідження з різних напрямків математики;
2. Підручники, науково - методичні та науково - популярні статті;
3. Роботи з української математичної та фізичної термінології.

Отже, здійснений аналіз педагогічної спадщини В.Й. Левицького дає підстави стверджувати, що наукова діяльність великого педагога була спрямована на популяризацію наукових знань.

Завдяки вивченню архівних документів, біографічної літератури (Г. Сулими, О. Бобика, М. Пригули, Б. Пташника) можемо констатувати, що завдяки своєму наставнику В.Й. Левицький пізнав усі модерні теорії і методи, завдяки йому набрав замілювання до праці та охоти до самостійних дослідів.

Підсумовуючи вищесказане, ми прийшли до висновку, що напрацювання В.Й. Левицького мали важливе значення для розвитку вітчизняної наукової термінології. У першу чергу, для практичної реалізації проекту Єдиної школи України.

Список використаної літератури

1. *Левицький В.* Вартість математики. Промова на ювілейному святі математично-природописно-лікарської секції НТШ 3 квітня 1927р.-В кн Математика серед наук. – Львів, 1927. – С. 3-24
2. Українська математична бібліографія. 1917-1960. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1963 - 382с.
3. *Левицький Володимир (1872-1956)* //Енциклопедія українознавства. – Львів, 1994. – Т.4. – С.1265-1266.
4. *Возняк Г.* Провідний математик: (В. Левицький) //Відродження. – 1991. – 11 квіт.
5. *Левицький Володимир (1872-1956)* //Енциклопедія українознавства. – Львів, 1994. – Т.4. – С.1265-1266.
6. *Левицький В.* Машини електричні / Володимир Левицький //Учитель -1906 .-Ч.І – С.4-6.

7. Аксіоми для нащадків: Українські імена у світовій науці. Зб. нарисів / Упоряд. і передм. О.К. Романчука. - Львівська істор.-просвіт. організ. «Меморіал», 1992.- 544 с.

Ігор Лотиш

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА І ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

«Академічна доброчесність» або «academic integrity» є відносно новим терміном, що обумовлює багатогранність його перекладів з іноземної мови. Даний термін складається з двох слів – «академічна» (academic) та «доброчесність» (integrity), що перекладається як «порядність», «цілісність», «моральна чистота». В основу класичного визначення терміну «академічна доброчесність» закладено головні етично-моральні якості майбутніх фахівців – сумління, відповідальність, сміливість, справедливість, повага, порядність, довіра та мужність [1, 2].

В ухваленому законі України «Про освіту», від 05.09.2017 № 2145-VIII, з'явився термін «academic integrity» або ж «академічна доброчесність». Як зазначається у статті 72 Закону «Про освіту», – «це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень». На сьогоднішній день на законодавчому рівні визначаються конкретні права та обов'язки безпосередніх учасників освітньо-педагогічного процесу щодо його дотримання та можливих порушень академічної доброчесності [6]. «Порушеннями вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання». Як ми можемо спостерігати, список ексцесів досить широкий, а порушниками можуть бути, як працівники професорсько-викладацького складу, так і студенти [3].

За недотримання доброчесності працівники освітніх закладів можуть бути притягнені до відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

А запорушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Активне застосування студентами прийомів академічної недоброчесності під час їхнього навчання у вищих закладах нашої країни є вагомим викликом системі освіти. З такою проблемою стикаються не тільки в Україні, але і за кордоном. Для отримання високої якості освіти та висококваліфікованих фахівців потрібно створити комфортні умови освітнього середовища на засадах академічної доброчесності та порядності. Деякі студенти гарно навчаються, щоб отримати користь та безцінні знання для своєї майбутньої професії та розширення кругозору, але є і такі, що отримують позитивні оцінки лише для схвалення родини та авторитету у групі. У всіх студентів мотивація різна, тому деякі, на жаль, вдаються до різноманітних форм обману [4].

Недотримання принципів та аспектів академічної доброчесності руйнує систему